

Ορθόδοξη Επισκοπική Συνέλευση στη Γερμανία (OBKD)

«Όταν ο Θεός δημιούργησε τον άνθρωπο, τον δημιούργησε καθ' ομοίωση Θεού.
Τους δημιούργησε άντρα και γυναίκα, τους ευλόγησε και τους ονόμασε άνθρωπο»
(Γεν. 5, 1-2)

Επιστολή των Επισκόπων της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Γερμανίας προς τη νεολαία για την αγάπη, τη σεξουαλικότητα και τον γάμο

Αγαπητοί ορθόδοξοι νέοι της Γερμανίας,

εμείς, οι Επίσκοποι της Εκκλησίας σας στη Γερμανία, απευθυνόμαστε σε σας με αυτή την ξεχωριστή επιστολή θέλοντας να σας εκφράσουμε τη γνώμη μας για μερικά επίκαιρα θέματα. Ο κόσμος έρχεται όλο και πιο κοντά. Και όλο και πιο καθαρά αναδεικνύονται τα φλέγοντα προβλήματα της εποχής. Αφορούν βαθύτατα την ανθρώπινη ύπαρξη - τη δική σας ύπαρξη: το παρόν και το μέλλον το αποθέτει ο Θεός στα δικά σας χέρια.

1. Ζούμε σε μια χώρα, όπου ο καθένας έχει τη δυνατότητα να αναπτυχθεί με **ελευθερία** και ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Αυτό δεν ήταν πάντοτε έτσι στην ιστορία της ανθρωπότητας. Σε πολλές χώρες της γης ακόμη και σήμερα δεν είναι έτσι. Το γεγονός πως ζούμε στη Γερμανία, όπου η ειρήνη, η ελευθερία, η δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα αποτελούν κοινό αγαθό, μπορούμε να το θεωρήσουμε ως ευλογία Θεού.

Μπροστά στην πραγματικότητα ενός θρησκευτικού εξτρεμισμού, που απειλητικά αυξάνεται σε πολλά μέρη, καλούμαστε ως Χριστιανοί να υπερασπιστούμε με όλη μας τη δύναμη αυτές τις αξίες, οι οποίες ανταποκρίνονται στην έννοια του ανθρώπου, όπως παρουσιάζεται στην Αγία Γραφή και στην Ιερά Παράδοση της Εκκλησίας μας, ότι ο άνθρωπος δημιουργήθηκε κατ' εικόνα Θεού (Γεν. 1, 27). Στην ικανότητα του ανθρώπου να αποφασίζει ελεύθερα βλέπουμε μία από τις ιδιότητες αυτού του «κατ' εικόνα Θεού».

2. Αυτή η ελευθερία είναι ένα εξαιρετικά πολύτιμο δώρο, το οποίο πρέπει να διαχειριστεί κανείς με απόλυτη **υπευθυνότητα**. Η υπευθυνότητα είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την ελευθερία. Αυτό εκφράζεται σε όλες τις πτυχές της ζωής, όπως στο ερώτημα, αν κάποιος θέλει να διαμορφώσει τη

ζωή του μόνος του ή μέσα σε μία σχέση, και φυσικά κατά την αναζήτηση του ή της συντρόφου. Με αυτό συνδέεται μια σειρά ζητημάτων, λ.χ. για τη σεξουαλικότητα, τη σύναψη γάμου, τη διαφορά μεταξύ πολιτικού και εκκλησιαστικού γάμου κ.ά. Αυτά τα ζητήματα αφορούν τον καθένα μας προσωπικά, επειδή ο καθένας καθορίζει με ελεύθερη επιλογή την πορεία της ζωής του.

Οι ακόλουθες σκέψεις θέλουν να προσφέρουν βοήθεια γι' αυτά τα ζητήματα, αφού ο καθένας οφείλει να καθορίζει ελεύθερα την πορεία της ζωής του. Ενθαρρύνουν την υπεύθυνη εξέταση των ζητημάτων αυτών και την προώθηση του διαλόγου μέσα στην Εκκλησία μας.

3. Μία από τις πάρα πολύ γνωστές και αγαπητές αγιογραφικές περικοπές είναι το 13ο κεφάλαιο της πρώτης επιστολής του αποστόλου Παύλου στους Κορινθίους, που ονομάζεται και «Ύμνος της αγάπης». Εκεί ο απόστολος περιγράφει την **αγάπη** ως μια δύναμη που οδηγεί στην υπέρβαση του εγωϊσμού. Με ποιόν τρόπο; «Εκείνος που αγαπάει έχει μακροθυμία, έχει και καλοσύνη. Εκείνος που αγαπάει δε ζηλοφθονεί. Εκείνος που αγαπάει δεν κομπάζει ούτε περηφανεύεται. Είναι ευπρεπής, δεν είναι εγωϊστής ούτε ευερέθιστος. Ξεχνάει το κακό που του έχουν κάνει. Δεν χαίρεται για το στραβό που γίνεται, αλλά μετέχει στη χαρά για το σωστό. Εκείνος που αγαπάει όλα τα ανέχεται, σε όλα εμπιστεύεται, για όλα ελπίζει, όλα τα υπομένει. Ποτέ η αγάπη δεν θα πάψει να υπάρχει» (Α' Κορ. 13, 4-8). Η αγάπη λοιπόν οδηγεί στην ολοκλήρωσή μας ως ανθρώπων και στην επίγνωση της αλήθειας. Έτσι είναι πολυτιμότερη από κάθε άλλη αρετή: «Θα μείνουν τελικά για πάντα αυτά τα τρία: η πίστη, η ελπίδα κι η αγάπη. Και απ' αυτά, το πιο σπουδαίο είναι η αγάπη» (Α' Κορ. 13, 13).

Με αυτή την έννοια η αγάπη για ένα άλλο πρόσωπο είναι μια αφοσίωση χωρίς όρους. Όταν αγαπώ, δεν βάζω πια μόνον τον εαυτό μου στο κέντρο της υπάρξεώς μου. Η αγάπη έχει καθολικότητα και δυναμισμό, δεν είναι μόνον ένα «ερωτικό χτυποκάρδι». Προϋποθέτει και κάνει πράξη αυτά τα λόγια του Χριστού: γι' αυτό θα εγκαταλείψει ο άντρας τον πατέρα και τη μητέρα του και θα ενωθεί με τη γυναίκα του και οι δύο θα γίνουν *μία* σάρκα. Δεν είναι δηλαδή πια δύο, αλλά ένα (πρβλ. Μτθ. 19, 5-6).

4. Στη σημερινή εποχή πολλοί νέοι άντρες και γυναίκες έχουν σεξουαλικές σχέσεις πριν από τον γάμο. Μπροστά σ' αυτή την πραγματικότητα πολλοί ρωτούν ποιά είναι η θέση της Ορθοδόξου Εκκλησίας. Αποστολή της Εκκλησίας μας αποτελεί το να είναι δίπλα στους πιστούς της στηρίζοντάς τους πνευματικά και να μην διατυπώνει απρόσωπα κανόνες και εντολές. Αυτό φυσικά δεν αποτελεί λευκή επιταγή για σεξουαλική ελευθεριότητα. Το τονίζουμε: είναι πολύ σημαντικό να ενεργούμε με υπευθυνότητα. Με υπευθυνότητα σε σχέση με τη δική μας **σεξουαλικότητα**, με τη σεξουαλικότητα του συντρόφου ή της συντρόφου μας καθώς επίσης και με τα επακόλουθα της ερωτικής ζωής. Με υπευθυνότητα προς τον εαυτό μας, προς την κοινωνία και προς τον Θεό. Αυτή την έννοια έχουν αυτά που γράφει ο απόστολος Παύλος στους Κορινθίους: «Μήπως δεν ξέρετε ότι το σώμα σας είναι ναός του Αγίου Πνεύματος που σας το χάρισε ο Θεός και βρίσκεται μέσα σας; Δεν ανήκετε στον εαυτό σας» (Α' Κορ. 6, 19).

Αυτό το κεφάλαιο της πρώτης προς Κορινθίους επιστολής είναι αφιερωμένο στην ελευθερία, που προέρχεται από την ένωση με τον Χριστό και μπορούμε να τη ζήσουμε στον ευλογημένο από τον Θεό γάμο. Γι' αυτό επιθυμούμε η αγάπη σας να στεφανωθεί με τον εκκλησιαστικό γάμο, έτσι ώστε να δημιουργηθεί μια χριστιανική οικογένεια κι έτσι να μάθετε κι εσείς να τιμάτε, να προστατεύετε και να προάγετε τη ζωή, και μάλιστα τη νέα ζωή που θα προκύψει. Σε αυτή τη συνάφεια θυμίζουμε ότι το έμβρυο από τη στιγμή της συλλήψεως είναι ανθρώπινο ον.

Σας προτρέπουμε: Μην κρατάτε για τον εαυτό σας τα ερωτήματα που σας απασχολούν! Πείτε τα! Συζητήστε γι' αυτά με καταρτισμένους ανθρώπους. Το να μιλάει κανείς ανοιχτά μπορεί να τον βοηθήσει να έλθει σε καλύτερη επίγνωση των καταστάσεων και να λάβει τη σωστή απόφαση: το να πεις αυτό που σε καίει είναι βάλσαμο για την ψυχή. Ιδιαίτέρως σας παρακαλούμε: ζητάτε συμβουλές από έμπειρο πνευματικό. Η Ορθόδοξη Εκκλησία μας έχει μακρά παράδοση στον ποιμαντικό και θεραπευτικό διάλογο. Ακόμη και σήμερα - στην εποχή των ηλεκτρονικών μέσων - αυτό μπορεί να αποτελέσει ανεκτίμητη βοήθεια.

5. Ζούμε σε μια χώρα, στην οποία ο ορθόδοξος εκκλησιαστικός γάμος κατά κανόνα μπορεί να τελεσθεί, μόνον εφόσον έχει προηγηθεί γάμος στο ληξιαρχείο. (*Εξαίρεση αποτελεί ο γάμος μεταξύ Ελλήνων υπηκόων*). Ο πολιτικός γάμος έχει σκοπό να εξασφαλίσει νομικά τον άντρα και τη γυναίκα.

Για μας τους Χριστιανούς ο **γάμος** σχετίζεται με εκείνη την αγάπη του Θεού, που έδειξε ο Ιησούς Χριστός με την ενανθρώπιση, τη σταύρωση και την ανάστασή Του. Γι' αυτό ο γάμος για έναν άνθρωπο, που πιστεύει στον Ιησού Χριστό ως τον Υιό του Θεού, είναι κάτι περισσότερο από μια κοσμική υπόθεση, και αυτονόητα κάτι πολύ περισσότερο από το γαμήλιο γλέντι, εφόσον προϋποθέτει μια υπόσχεση για ισόβια πίστη μεταξύ των συζύγων και αναφορά της σχέσεώς τους στον Χριστό. Οι σύζυγοι καλούνται να αντιληφθούν τη σχέση τους ως δώρο του Θεού και να την θεωρήσουν ως μία μορφή εκφράσεως της αμοιβαίας αγάπης, που βιώνεται στην Εκκλησία του Χριστού. Το μεγαλείο αυτού του γεγονότος γίνεται επίσης σαφές στην ακολουθία του γάμου, όπου ο γαμπρός και η νύφη στέφονται από κοινού και ο ένας για τον άλλον. Για να εκφράσει αυτό το πράγμα, ο απόστολος Παύλος χρησιμοποιεί την εικόνα της ένωσης του Χριστού με την Εκκλησία Του, την οποία ονομάζει μυστήριο: «Σ' αυτά τα λόγια κρύβεται ένα μεγάλο μυστήριο, που εγώ σας λέω ότι αναφέρεται στη σχέση Χριστού και Εκκλησίας» (από το αποστολικό ανάγνωσμα κατά την ακολουθία του γάμου, Εφ. 5, 32).

Στην ακολουθία του γάμου προσευχόμαστε επίσης, πολλές φορές, να χαρίσει ο Θεός στους συζύγους παιδιά. Η Ορθόδοξη Εκκλησία μας ευλογεί την επιθυμία απόκτησης παιδιών και θεωρεί το παιδί ως δώρο του Θεού. Ωστόσο και χωρίς παιδιά ένας γάμος είναι ιερός και πλήρης. Έχουμε τη γνώμη ότι σε μια υπεύθυνη χριστιανική ζωή χωράει και ο προβληματισμός για το μέγεθος της οικογένειας. Σ' αυτό το σημείο πρέπει να έχουμε υπ' όψη μας ότι η έκτρωση, δηλαδή ο φόνος ενός ζωντανού οργανισμού, δεν πρέπει ν' αποτελεί για τον Ορθόδοξο Χριστιανό μέσο οικογενειακού προγραμματισμού ούτε καν να πραγματοποιείται για οποιονδήποτε άλλο λόγο.

Οι συζητήσεις πριν από τον γάμο με τον ιερέα της ενορίας περιλαμβάνουν όλες αυτές τις πτυχές. Αυτές οι συζητήσεις είναι πολύ ουσιαστικές και πρέπει να γίνονται πολύ πριν αρχίσει κανείς με τις πρακτικές προετοιμασίες για τη γαμήλια τελετή και το γλέντι.

6. Σε μια πλουραλιστική κοινωνία, όπως η Γερμανία, **γάμοι μεταξύ Ορθοδόξων και ετεροδόξων** δεν είναι σπάνιο φαινόμενο. Χαρακτηρίζονται ως διαχριστιανικοί. Αυτοί οι γάμοι τις τελευταίες δεκαετίες έχουν συμβάλει στην επικοινωνία και την αμοιβαία αλληλογνωριμία. Απέδειξαν επιπλέον ότι η ανατροφή των παιδιών είναι δυνατή με σεβασμό των διαφορετικών παραδόσεων. Πρακτικά ζητήματα, που σχετίζονται με τους διαχριστιανικούς γάμους, αναλύθηκαν σε κείμενα, που εκπονήσαμε και εγκρίναμε από κοινού με την Ρωμαιοκαθολική και την Ευαγγελική Εκκλησία στη Γερμανία. Αυτά τα κείμενα είναι απαραίτητα να γίνουν αφορμή διαλόγου των ενδιαφερομένων με τον υπεύθυνο ιερέα.

Αυτοί οι γάμοι έχουν όμως και τις προκλήσεις τους. Παραμένει άλυτο σ' αυτά τα κείμενα το ζήτημα της κοινής Θείας Μεταλήψεως. Η θέση της Εκκλησίας μας είναι η ίδια όπως και πριν. Η [κοινή] μετάληψη είναι δυνατή μόνον τότε, όταν υφίσταται πλήρης ενότητα πίστεως. Μια τέτοια ενότητα δεν υπάρχει στους διαχριστιανικούς γάμους. Σε αυτό το σημείο αντιμετωπίζουμε όλοι μια κατάσταση, που είναι οδυνηρή και αποτελεί θεολογική πρόκληση. Αυτό πρέπει να το ομολογήσουμε με κάθε ειλικρίνεια. Γι' αυτό παρακαλούμε τον Θεό να μας βοηθήσει να ξεπεράσουμε σύντομα τη διαίρεση και να φτάσουμε στην ενότητα των πάντων.

7. Ακόμη πιο πολύπλοκο παρουσιάζεται το ζήτημα ενός **γάμου με έναν μη χριστιανό** ή μία μη Χριστιανή σύζυγο. Τέτοιοι γάμοι ονομάζονται διαθρησκευτικοί. Εδώ λείπει μια κοινή χριστιανική βάση. Σε μερικές περιπτώσεις διαθρησκευτικές συμβιώσεις ή γάμοι προξενούν έντονες αντιπαραθέσεις που μπορεί να φτάσουν μέχρι και σε κοινωνικό αποκλεισμό των συγκεκριμένων προσώπων. Εδώ χρειάζεται πάλι να θυμίσουμε το ανεκτίμητο αγαθό της ελευθερίας που έχει χαρίσει ο Θεός στον άνθρωπο. Ο εξαναγκασμός της αποστασιοποίησης του ανθρώπου από το πρόσωπο που αγαπά για θρησκευτικούς λόγους δεν συμβιβάζεται με την ελευθερία που έχει λάβει κάθε άνθρωπος, αφού δημιουργήθηκε κατ' εικόνα Θεού. Στις διαθρησκευτικές συμβιώσεις ο πολιτικός γάμος είναι μια ενδεδειγμένη λύση. Παρέχει νομική προστασία και εξασφαλίζει ότι οι σύζυγοι θα έχουν τα ίδια δικαιώματα. Όμως για τους ανθρώπους που πιστεύουν στον Θεό και θεωρούν πως ο γάμος τους θα έπρεπε να έχει την ευλογία Του ο πολιτικός γάμος δεν είναι συνήθως αρκετός. Λαχταρούν μια θρησκευτική πράξη που θα συγκεκριμενοποιεί πως ο Θεός ευλογεί τη σχέση τους. Μια τέτοια πράξη δεν είναι βεβαίως δυνατή στην Εκκλησία μας, επειδή το θεμέλιο της ακολουθίας του μυστηρίου του γάμου είναι η πίστη στον Τριαδικό Θεό. Όμως θεωρούμε αυτή τη λαχτάρα πλήρως δικαιολογημένη. Γι' αυτό η Ορθόδοξη Εκκλησία στη Γερμανία συνοδεύει στην πορεία της ζωής τους ποιμαντικά και τα διαθρησκευτικά ζευγάρια, εφόσον το επιθυμούν, και είναι κάθε στιγμή έτοιμη, να τα υποστηρίξει έμπρακτα ή με συμβουλές. Επιπλέον παροτρύνουμε αυτά τα ζευγάρια να συζητούν μεταξύ τους ανοιχτά κι εποικοδομητικά πριν και μετά τον [πολιτικό] γάμο για τα ζητήματα που προκύπτουν από τις θρησκευτικές τους διαφορές, όπως είναι η ανατροφή των παιδιών.

8. Ένα φλέγον θέμα στις μέρες μας είναι το ζήτημα της **ομοφυλοφιλίας** και των ομοφυλόφιλων συμβιώσεων. Η ανοιχτή συζήτηση αυτού του θέματος στην κοινωνία μας μπορεί να θεωρηθεί κατ' αρχήν σαν κάτι θετικό. Επειδή για αιώνες οι ομοφυλόφιλοι αγνοήθηκαν, και μάλιστα καταπιέστηκαν και κυνηγήθηκαν, όπως στην περίοδο του εθνικοσοσιαλισμού.

Στην Αγία Γραφή, τόσο στην Παλαιά όσο και στην Καινή Διαθήκη, υπάρχουν αναφορές κατά της ομοφυλοφιλίας. Για την αξία αυτών των αναφορών σήμερα υπάρχουν αντικρουόμενες απόψεις. Και στην παράδοση της Εκκλησίας μας βρίσκει κανείς πολυάριθμες τοποθετήσεις κατά της ομοφυλοφιλίας. Όπως για κάθε σωματική επιθυμία, ενδείκνυται κι εδώ η εγκράτεια, ο περιορισμός των αχαλίνωτων παθών, η άσκηση, που μας μαθαίνει η Εκκλησία μας μέσω της νηστείας. Σίγουρο είναι ότι αγνοούμε σε μεγάλο βαθμό από τί προκαλείται η ομοφυλοφιλία. Μπορεί να ευθύνονται για παράδειγμα γενετικοί, ψυχολογικοί και πολιτιστικοί παράγοντες, ωστόσο στην πραγματικότητα δεν είναι ξεκάθαρο ποιο ρόλο παίζουν αυτοί οι παράγοντες και πώς σχετίζονται μεταξύ τους.

Επειδή η ορθόδοξη κατανόηση του μυστηρίου του γάμου προϋποθέτει ένωση άντρα και γυναίκας και δεν έχει αποκλειστικά κοινωνική διάσταση, αλλά την ξεπερνάει, δεν είναι δυνατή στην Εκκλησία μας η τέλεση γάμου για ομοφυλόφιλα ζευγάρια. Τα ανοιχτά ζητήματα σχετικά με τους

ομοφυλοφίλους αποτελούν αντικείμενο της ποιμαντικής και της διακριτικής φροντίδας της Εκκλησίας. Γιατί όλοι οι άνθρωποι έχουν δημιουργηθεί κατ' εικόνα Θεού. Γι' αυτό πρέπει να δείχνουμε σε όλους ανεξαιρέτως εκείνον τον σεβασμό που ανταποκρίνεται στην κατ' εικόνα Θεού ύπαρξη του ανθρώπου. Το ίδιο ισχύει και για τις ενορίες μας, που καλούνται να επιδεικνύουν σε όλους ανεξαιρέτως τους ανθρώπους αγάπη και σεβασμό.

Συμπέρασμα

9. Στην κοινωνία που ζούμε συμβαίνουν διαρκώς αλλαγές. Εκείνες, στις οποίες αναγνωρίζουμε το πνεύμα του Ευαγγελίου του Ιησού Χριστού, τις χαιρετίζουμε. Ακόμη και η παραδοσιακή οικογένεια αντιμετωπίζει σήμερα τεράστιες προκλήσεις. Πιστοί στον λόγο του αποστόλου Παύλου στους Θεσσαλονικείς «Να τα εξετάζετε όλα και να κρατάτε ό,τι είναι χρήσιμο» (Α' Θεσ. 5, 21) καλούμαστε όλοι ξανά και ξανά, αγαπητοί ορθόδοξοι νέοι, να υπερασπίζουμε, και προπαντός να ενσαρκώνουμε την διδασκαλία της ορθόδοξου πίστεώς μας για τον άνθρωπο.

Ο χαρακτηρισμός της οικογένειας ως «κατ' οίκον εκκλησίας», που αποτελεί αρχικό κύτταρο της Εκκλησίας στην ολότητά της, συνεχίζει να μας δείχνει τον δρόμο για το μέλλον.

Ο Θεός να σας ευλογεί!

Φραγκφούρτη, 12 Δεκεμβρίου 2017

† Μητροπολίτης Γερμανίας Αυγουστίνος, Έξαρχος Κεντρίας Ευρώπης,
Πρόεδρος
και τα λοιπά μέλη
της Ορθόδοξης Επισκοπικής Συνελεύσεως στη Γερμανία